

Motion till riksdagen 2005/06:Kr385

av Louise Malmström och Jan Björkman (s)

Bevarande av folkbildningens särart

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i arbetet med det nya statsbidragssystemet för folkbildningen gynna och lyfta fram det specifikt folkbildningsmässiga, i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motivering

Det är viktigt att förstå folkbildningens kärna för att kunna förstå motiven för samhällets stöd till folkbildningen. Därefter ska folkbildningens praktiska genomförande granskas utifrån definitioner och kriterier, avgränsningar, begränsningar och kvalitetsindikatorer. Båda dessa aspekter måste vara utgångspunkt för det framtida statsbidragssystem till folkbildningen som just nu är under övervägande. Men detaljerna måste folkbildningen själv finna former för. Precis som deltagandet är fritt och frivilligt för den enskilde, behöver en god folkbildning vara befriad från pekpinnar och tvång. Syftet med statens bidrag till folkbildningen bör därför vara att utveckla och förstärka den, inte att styra och begränsa den.

Det unika som karakteriserar folkbildningen och skiljer den från reguljär utbildning skulle kunna sammanfattas i följande punkter:

- Idégemenskapen. Verksamheten ska vara idéuppbyggd – dess motsats är serviceinriktad verksamhet som följer marknadslösningar.
- Samarbetstanken. Den stimulerar det gemensamma fria kunskapssökandet – dess motsats är av andra uppsatta mål som styr innehåll och upplägg.
- Integriteten. Verksamheten är fri från påverkan uppifrån och utifrån – dess motsats är styrd utbildning utifrån någon annans uppdrag.
- Förändringen. Verksamheten ska leda till förändring för individ, organisation och samhälle – dess motsats är anpassning.

Fel! Okänt namn på

- Självstudieprincipen. Studierna utgår från deltagarnas problem (erfarenhetsbaserat lärande) – dess motsats är det erfarenhetsrelaterade lärandet som utgår från någon annans problem.

Folkbildningen är och ska vara ett alternativ till det institutionaliserade lärandet. I en tid av resultatfixering och rop på mätbara faktorer står folkbildning för ett annat synsätt med utgångspunkt i bildning och den enskildes och gruppens egna målsättningar och riktmärken. Folkbildningens unika värden behöver samhällets stöd för att kunna hävda sig i en ekonomiserad verklighet på samma sätt som ett demokratiskt samhälle behöver folkbildningens värden för att kunna utvecklas och fortleva.

Det kommande statsbidraget måste gynna folkbildningen som helhet, men också den folkbildning som med framgång bedrivs tillsammans med organisationer och samverkanspartner. Statens ambitioner med anslaget får inte omformas eller utvecklas till ett aktivitetsstöd eller organisationsstöd, utan måste stödja bildningsprocessen hos både organisationen/samarbetsparten och den enskilde.

Med anledning av ovanstående är det av yttersta vikt att de förändringar som är på väg att ske i bidragssystemet för studieförbund och folkhögskolor gynnar och lyfter fram det specifikt folkbildningsmässiga och unika och tonar ned det resultatriktade och kvantitativt mätbara.

Stockholm den 3 oktober 2005

Louise Malmström (s)

Jan Björkman (s)